

MEĐUNARODNI
STANDARD KONTROLE
MALOKALIBARSKOG
ORUŽJA

ISACS
05.31

Verzija 1.0
2012-08-27

**Praćenje nelegalnog malokalibarskog i
lakog oružja**

United Nations
CASA
Coordinating Action on Small Arms

Referentni broj
ISACS 05.31:2012(BCSM)V1.0

© UN CASA 2012

Ukoliko ovaj dokument ne sadrži najnovije informacije, ažurirane verzije Standarda za kontrolu malokalibarskog oružja dostupne su na ISACS veb-sajtu.

www.smallarmsstandards.org

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Ovaj dokument, kao jedan u nizu Međunarodnih standarda kontrole malokalibarskog oružja (ISACS), sačinjen je od strane mehanizma Ujedinjenih nacija za Koordinisanu akciju kontrole malokalibarskog oružja (u daljem tekstu: CASA), u saradnji sa brojnom grupom stručnjaka različitih specijalnosti iz državnih uprava, međunarodnih i regionalnih organizacija, civilnog društva i privatnog sektora. Kompletna lista saradnika na projektu ISACS nalazi se na prethodno pomenutom veb sajtu.

Izrada Međunarodnih standarda kontrole malokalibarskog oružja ISACS realizovana je uz finansijsku podršku vlada Australije, Kanade, Irske, Norveške i Švajcarske, kao i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), Kancelarije Ujedinjenih nacija za pitanja razoružanja (UNODA), Fonda Ujedinjenih nacija za decu (UNICEF) i Izvršnog direktorata Odbora za borbu protiv terorizma (CTED).

Sa engleskog prevela gđa Violeta Gaši, tehnička prevoditeljka UNDP SESEEC-a.

© UN CASA 2012

Sva prava zadržana. Ovaj dokument se može reprodukovati u neprofitne obrazovne svrhe bez posebnog odobrenja nosioca autorskih prava, pod uslovom da se navode izvori. Po jedan elektronski primerak svih publikacija u kojima se ovaj dokument navodi kao izvor potrebno je dostaviti Jedinici ISACS-a za među-agencijsku podršku:

Koordinisana akcija kontrole malokalibarskog oružja (CASA)
Jedinica ISACS-a za među-agencijsku podršku
i-mejl: support@smallarmsstandards.org
veb-sajt: www.smallarmsstandards.org

Ovaj dokument se ne sme prodavati.

Sadržaj

Strana

Predgovor	iv
Uvod v	
1 Polje primene	6
2 Normativne reference	6
3 Termini i definicije	6
4 Okvir Ujedinjenih nacija	7
5 Opšte odredbe	7
5.1 Oružje koje se prati	7
5.2 Redosled nacionalnih i međunarodnih operacija praćenja.....	7
5.3 Nastavak operacija praćenja	8
5.4 Izuzeci	8
6 Identifikacija malokalibarskog i lakog oružja	8
6.1 Opšte informacije	8
6.2 Okvir/ležište zatvarača kao osnovna referentna tačka.....	9
6.3 Osnovne informacije	9
6.4 Dodatne informacije	9
6.5 Praćenje nelegalnih delova, sklopova i municije	10
7 Nacionalne operacije praćenja	11
7.1 Osoba za kontakt na nacionalnom nivou za praćenje oružja	11
7.2 Oružje koje se prati na nacionalnom nivou	12
7.3 Razmere praćenja unutar države	12
7.4 Prethodno izvezeno malokalibarsko i lako oružje	12
7.5 Razmena informacija na nacionalnom nivou	13
7.6 Baza podataka	13
7.7 Nacionalne procedure praćenja	13
8 Međunarodni zahtevi za praćenje oružja	14
8.1 Podnošenje međunarodnog zahteva za praćenje oružja	14
8.2 Sadržaj međunarodnog zahteva za praćenje.....	15
8.3 Odgovaranje na međunarodne zahteve za praćenje oružja	15
8.4 Dobijanje odgovora na međunarodni zahtev za praćenje oružja	17
9 Međunarodna saradnja i pomoć	18
9.1 Opšte informacije	18
9.2 INTERPOL	18
9.3 Regionalne organizacije	20
9.4 Istrage o slučajevima kršenja embargo UN-a na oružje	20
9.5 Nevladini akteri.....	20
9.6 Razmena informacija	20
10 Izveštavanje o sprovođenju mera praćenja	21
10.1 Učestalost izveštavanja.....	21
10.2 Sadržaj izveštaja	21
Bibliografija	22

Predgovor

Mehanizam Ujedinjenih nacija (UN) – Koordinisana akcija kontrole malokalibarskog oružja (CASA) radi na poboljšanju sposobnosti usklađivanja aktivnosti UN-a za izradu efikasne politike, programa i pružanja saveta državama članicama u oblasti zaustavljanja nedozvoljene trgovine, nekontrolisanog širenja i zloupotrebe malokalibarskog i lakog oružja. Osnovana 1998. godine od strane generalnog sekretara sa ciljem koordinacije aktivnosti Ujedinjenih nacija u oblasti malokalibarskog oružja, CASA danas okuplja više od 20 tela UN aktivnih u razvoju politike i/ili programa za lako i malokalibarsko oružje.¹

Nadovezujući se na prethodne inicijative UN-a za razvoj međunarodnih standarda u oblasti protivminskog delovanja (Međunarodni standardi za protivminsko delovanje)², razoružanja, demobilizacije i reintegracije bivših boraca (Integrirani standardi razoružanja, demobilizacije i reintegracije),³ Ujedinjene nacije su razvile niz međunarodnih standarda kontrole malokalibarskog oružja (ISACS) kako bi pružile jasna i sveobuhvatna uputstva praktičarima i kreatorima politike o osnovnim aspektima kontrole lakog i malokalibarskog oružja. Ovaj dokument predstavlja jedan od preko 20 ISACS modula koji sadrže praktična uputstva o uvođenju efikasnih kontrola nad životnim vekom lakog i malokalibarskog oružja (svi ISACS moduli mogu se preuzeti na www.smallarmsstandards.org).

ISACS standardi se zasnivaju na postojećim globalnim sporazumima koji se odnose na kontrolu malokalibarskog i lakog oružja, a posebno na sledećim dokumentima:

- *Program aktivnosti Ujedinjenih Nacija za sprečavanje, borbu protiv i zaustavljanje nezakonite trgovine malokalibarskim i lakim naoružanjem u svim njenim aspektima* (UN PoA);
- *Međunarodni instrument koji omogućava državama da identifikuju i prate nezakonito malokalibarsko i lako naoružanje na pravovremen i pouzdan način* (Međunarodni instrument za praćenje oružja); i
- *Protokol protiv nezakonite proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, pripadajućim delovima i municijom, koji dopunjuje Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala* (Protokol UN-a o vatrenom oružju).

Kao deo ovog globalnog okvira, ISACS standardi se nadovezuju na standarde, smernice o najboljoj praksi, osnovne propise, itd., koji su razrađeni na regionalnom i pod-regionalnom nivou. Cilj ISACS standarda je da obuhvate osnovne oblasti kontrole lakog i malokalibarskog oružja u kojima se države mogu obratiti Ujedinjenim nacijama za savete, uputstva i podršku.

ISACS standarde je izradila, a i dalje radi na njihovom usavršavanju, šira grupa stručnjaka za malokalibarsko i lako oružje iz Ujedinjenih nacija, vlada, međunarodnih i regionalnih organizacija, civilnog društva i privatnog sektora (kompletna lista osoba koje su doprinele izradi ISACS modula može se preuzeti na: www.smallarmsstandards.org).

ISACS moduli su sačinjeni u skladu sa pravilima navedenim u direktivama ISO/IEC, deo 2, *Pravila za strukturisanje i izradu međunarodnih standarda*, pod nadzorom CASA Radne grupe za ISACS standarde, kojom ko-predsedavaju Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja razoružanja (UNODA) i Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

¹ Kompletna lista CASA partnera dostupna je na: www.poa-iss.org/CASA/CASA.aspx.

² www.mineactionstandards.org

³ www.unddr.org

Uvod

Veći deo nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja se legalno proizvede ili uveze, a zatim naknadno biva preusmeren u nelegalne tokove.

Praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja se vrši od tačke proizvodnje ili poslednjeg uvoza, preko linija nabavke, do poslednjeg zakonitog vlasnika, kako bi se utvrdila tačka u prostoru i vremenu kada je postalo nezakonito.

Pouzdanost utvrđivanje trenutka preusmeravanja je od ključnog značaja za sprečavanje budućih diverzija. Praćenje porekla malokalibarskog i lakog oružja koje je korišćeno u krivičnim delima, primera radi, omogućava pripadnicima organa bezbednosti da tokom krivične istrage dođu do tragova koji mogu povezati određeno oružje sa osumnjičenim licem, a na osnovu kojih se mogu identifikovati osumnjičeni krijumčari oružja ili otkriti obrasci lanca nezakonite trgovine oružjem na nacionalnom ili međunarodnom nivou.

Slične prednosti mogu da proizađu iz praćenja nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja oduzetog u kontekstu oružanog sukoba. U ovakvim situacijama izazovi su često složeniji, budući da se neretko radi o zaobilaznim rutama nezakonite trgovine oružjem, a da ne pominjemo krivotvorene dokumente, oružje sa brojnim prethodnim vlasnicima koje je proizvedeno verovatno decenijama ranije i tome slično.

Stoga se praćenje malokalibarskog i lakog oružja oduzetog u kontekstu oružanog sukoba retko vrši. To znači da se nedovoljno koristi jedno važno sredstvo identifikacije i pozivanja na odgovornost aktera odgovornih za nezakonitu trgovinu lakim i malokalibarskim oružjem, koje bi doprinelo sprečavanju, zaustavljanju i iskorenjivanju nezakonite trgovine lakim i malokalibarskim oružjem.

Uspešno praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja podrazumeva sledeće korake:

- a) jedinstvena klasifikacija oružja na osnovu oznaka i fizičkih karakteristika;
- b) operacija praćenja na nacionalnom nivou kako bi se utvrdilo da li je oružje:
 - 1) postalo nelegalno dok je bilo u nadležnosti države koja ga je pronašla (npr. nakon proizvodnje u toj državi ili uvoza), ili
 - 2) nelegalnim putem ušlo u tu državu;
- c) međunarodna operacija praćenja, ako se sumnja ili je utvrđeno da je oružje nelegalnim putem ušlo u tu državu;
- d) operacija praćenja (na nacionalnom ili međunarodnom nivou) kojom se utvrđuje tačka u vremenu i prostoru kada je oružje postalo nezakonito;
- e) preduzimanje mera krivičnog gonjenja osoba koje su odgovorne za preusmeravanje oružja i prevencije sličnih diverzija ; i
- f) unošenje podataka o operaciji praćenja u dvogodišnji nacionalni izveštaj o praćenju nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja.

Praćenje nelegalnog malokalibarskog oružja

1 Polje primene

Ovaj dokument sadrži smernice o pravovremenom i pouzdanom praćenju nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja. U njemu će biti reči o jedinstvenoj identifikaciji malokalibarskog i lakog oružja, kao i o uspostavljanju efikasne nacionalne infrastrukture za praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja i za iniciranje i odgovaranje na međunarodne zahteve za praćenje oružja. Ovde su takođe date smernice o izvorima međunarodne saradnje i pomoći u oblasti praćenja malokalibarskog i lakog oružja, kao i za podnošenje nacionalnih izveštaja o sprovođenju globalnih obaveza u pogledu praćenja oružja.

2 Normativne reference

Za primenu ovog standarda neophodno je upućivanje na dokumente date u nastavku. Kod referentnih dokumenata sa datumom, primenjuje se samo citirano izdanje. Kod referentnih dokumenata bez datuma, primenjuje se poslednje izdanje dokumenta (uključujući i odgovarajuće izmene i dopune).

ISACS 01.20, *Rečnik termina, definicija i skraćenica*

ISACS 03.10, *Nacionalne kontrole proizvodnje malokalibarskog i lakog oružja*

ISACS 03.20, *Nacionalne kontrole međunarodnog prometa malokalibarskog i lakog oružja*

ISACS 05.30, *Obeležavanje i vođenje evidencije*

ISACS 05.40, *Dobrovoljno prikupljanje malokalibarskog i lakog oružja*

3 Termini i definicije

Za potrebe ovog dokumenta primenjuju se termini i definicije navedene u standardu ISACS 01.20, *Rečnik termina, definicija i skraćenica*.

U ISACS modulima, reči „mora“, „treba“, „sme“ i „može“ primenjuju se u skladu sa jezikom koji se koristi u svim standardima i smernicama Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

- a) **„mora“ označava zahtev:** koristi se za iznošenje zahteva koje je potrebno strogo primenjivati u cilju poštovanja standarda i od kojih se ne sme odstupati;
- b) **„treba“ označava preporuku:** koristi se kada se od nekoliko mogućnosti preporučuje jedna koja je posebno adekvatna, bez pominjanja ili isključivanja drugih, ili kada se izabere određeni pravac delovanja, koji nije nužno i zahtevani, ili (u negativnoj formi: „ne treba“) kada se određeni pravac delovanja ne odobrava, ali nije zabranjen;

- c) „**sme**“ **označava dozvolu**: koristi se za ukazivanje na mogući pravac delovanja u okviru ograničenja navedenih u dokumentu;
- d) „**može**“ **označava mogućnost i sposobnost**: koristi se za izražavanje mogućnosti i sposobnosti, bilo da se radi o materijalnoj, fizičkoj ili slučajnoj mogućnosti.

4 Okvir Ujedinjenih nacija

Ovaj dokument sadrži praktične smernice za sprovođenje obaveza u vezi sa praćenjem nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja, koje su sastavni deo multilateralnih instrumenata Ujedinjenih nacija u oblasti kontrole malokalibarskog i lakog oružja, uključujući

- a) *Međunarodni instrument koji omogućava državama da identifikuju i prate nezakonito malokalibarsko i lako oružje na pravovremen i pouzdan način* (Međunarodni instrument za praćenje oružja); i
- b) *Protokol protiv nezakonite proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, pripadajućim delovima i municijom, koji dopunjuje Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala* (Protokol UN o vatrenom oružju).
- c) *Program aktivnosti Ujedinjenih Nacija za sprečavanje, borbu protiv i zaustavljanje nezakonite trgovine malokalibarskim i lakim naoružanjem u svim njenim aspektima* (UN PoA).

5 Opšte odredbe

5.1 Oružje koje se prati

Malokalibarsko ili lako oružje pronađeno u kontekstima koji predstavljaju prekršaj, ili navodni prekršaj nacionalnog i/ili međunarodnog zakona trebalo bi pratiti kako bi se utvrdio momenat kada je prešlo u nezakonitu sferu, i kako bi se preduzele mere da se kazne odgovorni i da se spreče buduće diverzije slične prirode. Radi se o malokalibarskom i lakom oružju koje

- a) se smatra nelegalnim prema zakonu države na čijoj je teritorijalnoj nadležnosti to oružje pronađeno;
- b) za koje se sumnja da je predmet trgovine koja nije u skladu sa embargom na oružje Saveta bezbednosti i Poveljom Ujedinjenih nacija;
- c) nije obeleženo u skladu sa ISACS 05.30, *Obeležavanje i vođenje evidencije*;
- d) za koje se sumnja da je proizvedeno ili sklopljeno bez dozvole ili odobrenja nadležnog organa države gde se odvijala proizvodnja ili sklapanje oružja (videti ISACS 03.10, *Nacionalne kontrole proizvodnje malokalibarskog i lakog oružja*).
- e) za koje se sumnja da je preneto bez dozvole ili odobrenja nadležnih državnih organa (videti ISACS 03.20, *Nacionalne kontrole prenošenja malokalibarskog i lakog oružja*).

5.2 Redosled nacionalnih i međunarodnih operacija praćenja

Nelegalno malokalibarsko i lako oružje trebalo bi prvo da se prati na nacionalnom nivou kako bi se utvrdilo da li je oružje preusmereno dok je bilo u nadležnosti države koja ga je pronašla (npr. nakon što je proizvedeno u toj državi ili nakon što je uvezeno).

Ako se sumnja da je oružje predmet nezakonite trgovine i da je nelegalnim putem uneto u državu koja ga je pronašla (npr. ako oružje ne postoji u nacionalnoj evidenciji), ovakvo oružje treba pratiti u okviru međunarodne operacije praćenja.

5.3 Nastavak operacija praćenja

Kada se na osnovu operacije praćenja (na nacionalnom ili međunarodnom nivou) otkrije tačka u vremenu i prostoru kada je malokalibarsko ili lako oružje prešlo u nezakonitu sferu, država u kojoj se dogodilo takvo preusmeravanje oružja treba da preduzme određene mere kako bi

- a) pokrenula krivični postupak protiv lica odgovornih za preusmeravanje oružja, u skladu sa međunarodnim normama i standardima ljudskih prava; i
- b) sprečila pojavu sličnih diverzija u budućnosti, između ostalog i jačanjem zakonodavnog i regulatornog okvira.

Država koja preduzima pomenute mere može zatražiti pomoć od drugih država. Države od kojih se zatraži pomoć trebalo bi da pomognu.

5.4 Izuzeci

Nelegalno malokalibarsko i lako oružje ne treba pratiti u sledećim slučajevima:

- a) kada je pronađeno u okviru programa prikupljanja oružja u skladu sa standardima anonimnosti i dobrovoljne predaje oružja (amnestije) izloženim u standardu ISACS 05.40, *Dobrovoljno prikupljanje malokalibarskog i lakog oružja*;
- b) ako bi to ometalo pravovremeno uništavanje velikih količina malokalibarskog i lakog oružja ili povećalo šanse da oružje bude preusmereno dok čeka na uništenje; ili
- c) ako je oružje
 - 1) verovatno korišćeno u vojnim operacijama,
 - 2) proizvedeno pre 1946. godine,
 - 3) ne nosi uvoznu ili druge oznake da je proizvedeno nakon 1946. godine, i
 - 4) pronađeno kao pojedinačni komad (tj. ne kao deo veće serije sličnog oružja).

NAPOMENA Verovatnoća uspešnog praćenja oružja koje ispunjava sve kriterijume izložene u prethodno navedenim stavkama 1-4 je veoma mala, uglavnom zbog neadekvatnog vođenja evidencije u prošlosti i činjenice da je oružje često menjalo vlasnike tokom Prvog i Drugog svetskog rata.

6 Identifikacija malokalibarskog i lakog oružja

6.1 Opšte informacije

Pravilna početna identifikacija nelegalnog malokalibarskog ili lakog oružja je od presudnog značaja i maksimalno povećava šanse za uspehom operacije praćenja. Cilj identifikacije je da se iskoriste oznake na oružju i fizičke karakteristike pojedinačnih komada malokalibarskog i lakog oružja koje ga izdvajaju od ostalog malokalibarskog i lakog oružja i čine ga jedinstvenim primerkom čija se istorija može pratiti.

6.2 Okvir/ležište zatvarača kao osnovna referentna tačka

U svrhe identifikacije malokalibarskog ili lakog oružja potrebno je prvenstveno obratiti pažnju na oznake na okviru/ležištu zatvarača oružja, koje se za potrebe identifikacije stavljaju na to oružje.

Oznake na ostalim delovima i komponentama

- a) treba koristiti kao pomoć prilikom identifikacije oružja i izvor dodatnih informacija pored onih koje se nalaze na okviru/ležištu zatvarača; i
- b) koriste se kao pomoć u identifikaciji oružja, ako okvir/ležište zatvarača
 - 1) nije obeležen; ili
 - 2) ima oznake koje su postale nečitke (videti tačku 6.4.3);

6.3 Osnovne informacije

Jedinstvena identifikaciona oznaka malokalibarskog ili lakog oružja koja se koristi u svrhe praćenja tog oružja mora da sadrži

- a) marku,
- b) model,
- c) kalibar,
- d) serijski broj,
- e) državu proizvodnje, i
- f) državu poslednjeg uvoza (ako oružje ima uvoznju oznaku).

6.4 Dodatne informacije

6.4.1 Fizičke karakteristike

Prilikom identifikacije nekog oružja, potrebno je takođe pružiti dodatne relevantne informacije o fizičkim karakteristikama malokalibarskog ili lakog oružja, primera radi

- a) lokacija serijskog broja;
- b) tip mehanizma za okidanje;
- c) tip kundaka (npr. fiksni, sklapajući, potkundak itd.); i
- d) materijali od kojih su napravljeni različiti delovi tog oružja (npr. drveni kundak ili kundak od polimera, rukohvat ili prednji rukohvat, metalni okvir ili okvir od polimera, itd.).

6.4.2 Ostale oznake

Da bi se dobio kompletan, detaljan opis oružja, trebalo bi poznavati i ostale oznake, kao i mesto gde se one nalaze na oružju. U ove dodatne informacije spada

- a) ime proizvođača;
- b) oznake o izvršenom testiranju i sertifikaciji;
- c) brojevi sklopa;

- d) vojne ili policijske identifikacione oznake i/ili brojevi; i
- e) brojevi patenta ili upotrebe patenta.

6.4.3 Neobeleženi okvir/ležište metka

Ako je okvir/ležište metka na oružju neobeležen, ili su oznake nečitke, trebalo bi obezbediti informacije o sledećim oznakama:

- a) sigurnosne oznake (tamo gde postoje; videti tačku 5.7.3 ISACS standarda 05.30, *Obeležavanje i vođenje evidencije*); i
- b) oznake na drugim delovima i sklopovima oružja, uključujući i mesto gde se nalaze.

6.4.4 Višestruki serijski brojevi

Ako se serijski broj na okviru/ležištu metka oružja razlikuje od serijskog broja na drugom delu (ili delovima) oružja, to može značiti da je oružje

- a) sastavljeno od delova dva ili više komada različitog oružja; ili
- b) da je jedan ili više delova zamenjen.

U takvim slučajevima, serijski broj na okviru/ležištu metka mora biti primarni izvor za identifikaciju tog oružja.

6.4.5 Fotografije

Pored prethodno navedenih informacija iz tačke 6, trebalo bi koristiti i digitalne fotografije visoke rezolucije koje prikazuju osnovne i dodatne informacije potrebne za jedinstvenu identifikaciju malokalibarskog ili lakog oružja.

6.5 Praćenje nelegalnih delova, sklopova i municije

Smernice iz ovog dokumenta se takođe mogu primeniti na praćenje nelegalnih delova, sklopova malokalibarskog i lakog oružja i pripadajuće municije.

NAPOMENA Praćenje nelegalne municije može biti otežano, naročito ako se municija, proizvedena kao jedinstvena serija (koja nosi jedinstveni serijski broj), razdeli i prenese na više različitih korisnika. Pod određenim okolnostima, međutim, nelegalnu municiju je moguće uspešno pratiti, npr. ako se jedna čitava serija municije (koja nosi jedinstveni serijski broj) prenese na jednog korisnika (npr. na vojne snage) i prenos se na odgovarajući način evidentira.

U cilju pravilne identifikacije nelegalne municije, trebalo bi obezbediti što je moguće više informacija o sledećem

- a) proizvođač (ili proizvođačka šifra),
- b) država proizvodnje,
- c) broj serije ili partije,
- d) godina proizvodnje, i
- e) oznaka na čauri, tj.
 - 1) prečnik najšireg dela metka/zrna,
 - 2) dužina čaure (tj. bez metka/zrna); i

- 3) ukupna dužina čaure (uključujući i metak/zrno).

7 Nacionalne operacije praćenja

7.1 Osoba za kontakt na nacionalnom nivou za praćenje oružja

7.1.1 Opšte informacije

Države su dužne da na nacionalnom nivou odrede jednu ili više osoba za kontakt za sva pitanja u vezi sa praćenjem nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja.

Države bi trebalo da odrede jednu osobu za kontakt za sva pitanja o operaciji praćenja. S obzirom na prirodu operacija praćenja, osobu za kontakt bi trebalo odrediti u okviru nacionalne policije ili vojske.

Nakon što se imenuje, osoba za kontakt na nacionalnom nivou je zadužena da prati nelegalno malokalibarsko i lako oružje u celokupnoj nacionalnoj evidenciji.

U slučaju da se na nacionalnom nivou odrede dve ili više osoba za kontakt, mora se precizirati koju nacionalnu evidenciju svaka od tih osoba ima ovlašćenje da koristi prilikom operacija praćenja, primera radi, da li je to evidencija organa za sprovođenje zakona, proizvođača, prodavaca, civila, vojske itd.

7.1.2 Funkcije

Osobu za kontakt na nacionalnom nivou natreba imenovati i ovlastiti da pravovremeno i pouzdano

- a) preduzima mere praćenja oružja na nacionalnom nivou radi utvrđivanja da li je nelegalno malokalibarsko i lako oružje postalo nelegalno dok je bilo u nadležnosti države o kojoj je reč, i ako je to slučaj, gde se i kada to desilo i čijom intervencijom;
- b) započne i nastavi proceduru u vezi sa međunarodnim zahtevima za praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja koje je pronađeno u zemlji, ali za koje se sumnja da je nelegalno ušlo u dotičnu državu;
- c) odgovara na prispele međunarodne zahteve za praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja koje je pronađeno u inostranstvu, ali za koje se sumnja da je postalo nelegalno dok je bilo u nadležnosti dotične države; i
- d) podnosi izveštaj o sprovođenju međunarodnih obaveza u vezi sa praćenjem nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja (videti tačku 10).

7.1.3 Zahtevi za resursima

Osoba za kontakt na nacionalnom nivou za praćenje oružja trebalo bi da ima adekvatne resurse kako bi mogla obavljati svoju funkciju pravovremeno i pouzdano. Osoba za kontakt bi, pre svega, trebalo da ima

- a) jasna ovlašćenja nacionalnog nadležnog organa za malokalibarsko i lako oružje (videti ISACS 03.40) za vršenje dužnosti navedenih u tački 7.1.2;
- b) dovoljan broj osoblja
 - 1) obučenog da pronalazi informacije u nacionalnoj evidenciji o malokalibarskom i lakom oružju, i
 - 2) koje ima pristup neophodnim resursima i opremi;

- c) pristup INTERPOLOVIM resursima za obučavanje o malokalibarskom oružju, identifikaciji i praćenju oružja, u slučajevima kada je dotična država članica INTERPOLA (videti tačku 9.2);
- d) pristup regionalnim resursima i bazama podataka za praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja, tamo gde ga ima; i
- e) adekvatne finansijske resurse da pokrije troškove osoblja, opreme i operativne troškove.

7.1.4 Standardne operativne procedure

Standardne operativne procedure služe da nacionalnoj osobi kontakt pruže detaljne instrukcije i sveobuhvatne smernice za praćenje oružja.

U standardnim operativnim procedurama trebalo bi bude definisana uloga osobe za kontakt, kao i metodologije i procedure koje je potrebno slediti tokom operacija praćenja i prilikom razmene informacija u okviru ovih operacija.

Nacionalna osoba za kontakt za praćenje oružja trebalo bi da bude obučena za primenu standardnih operativnih procedura.

7.2 Oružje koje se prati na nacionalnom nivou

Nacionalni sistem praćenja omogućava pravovremeno i pouzdano praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja koje je

- a) legalno proizvedeno i/ili sastavljeno u nadležnosti dotične države;
- b) legalno uvezeno u dotičnu državu;
- c) na drugi način ušlo u dotičnu državu (npr. pronađeno u nelegalnim tokovima);
- d) napustilo nadležnost države (npr. putem izvoza ili navodnog uništenja);
- e) identifikovano kao oružje preusmereno unutar dotične države (npr. usled krađe ili gubitka).

7.3 Razmere praćenja unutar države

Nacionalni sistem za praćenje oružja omogućava pravovremeno i pouzdano praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja od trenutka njegove proizvodnje, uvoza ili drugačijeg ulaska u područje nacionalne nadležnosti sve do

- a) poslednjeg zakonitog vlasnika oružja; ili
- b) tačke u kojoj je oružje napustilo područje nacionalne nadležnosti (npr. usled uništenja ili izvoza).

7.4 Prethodno izvezeno malokalibarsko i lako oružje

U slučajevima kada se ustanovi da je pronađeno malokalibarsko i lako oružje prethodno napustilo područje nacionalne nadležnosti putem izvoza, trebalo bi preko nacionalnog sistema praćenja utvrditi

- a) primaoca oružja;
- b) aktera(e) koji učestvuje u prenosu oružja (npr. prevoznici, posrednici u prometu, itd.); i
- c) odgovarajuće finansijske transakcije s tim u vezi, ako je primenjivo.

7.5 Razmena informacija na nacionalnom nivou

Na nacionalnom nivou moguće je koristiti odvojene sisteme za praćenje malokalibarskog i lakog oružja u posedu i/ili pod kontrolom različitih državnih agencija (npr. organa za sprovođenje zakona, oružanih snaga itd.). U takvim slučajevima trebalo bi da postoji pravovremena razmena informacija između različitih sistema praćenja oružja koji se koriste. Da bi se to postiglo, možda će biti potrebno uspostaviti zakonodavni ili regulatorni okvir koji će omogućiti pravovremenu razmenu informacija, na nacionalnom nivou, o nacionalnim operacijama praćenja oružja.

7.6 Baza podataka

Centralizovano prikupljanje i analiza podataka o pronađenom nelegalnom malokalibarskom i lakom oružju i o njihovom praćenju može biti od pomoći prilikom identifikacije i planiranja kontramera u cilju prevencije budućeg preusmeravanja malokalibarskog i lakog oružja.

Potrebno je formirati jednu ili više nacionalnih elektronskih baza podataka koje sadrže podatke o celokupnom nelegalnom malokalibarskom i lakom oružju pronađenom unutar jedne države. Ove baze podataka trebalo bi takođe da beleže ostvareni napredak i ishod nacionalnih i međunarodnih operacija praćenja oružja.

Kada postoji više od jedne baze podataka, one se mogu umrežiti kako bi se omogućilo efikasno pretraživanje svih baza podataka sa jedne lokacije.

Samo pripadnici organa za sprovođenje zakona i drugi državni službenici sa ovlašćenjem nadležnog organa mogu imati pristup ovim bazama podataka.

7.7 Nacionalne procedure praćenja

7.7.1 Opšte procedure

Nakon pronalazjenja nekog komada nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja, trebalo bi ispoštovati sledeće opšte procedure:

- a) Tabalo bi obavestiti nacionalnu osobu za kontakt o praćenju države u čijoj nadležnosti je oružje pronađeno i dostaviti joj podatke za identifikaciju oružja, u skladu sa tačkom 6.
- b) Osoba za kontakt bi trebalo prvo da pokuša da pronađe oružje u nacionalnoj evidenciji, kako bi se utvrdilo da li je oružje legalno
 - 1) proizvedeno u toj državi;
 - 2) uvezeno u tu državu;
 - 3) da li je bilo u posedu naoružane službe te države (za sprovođenje zakona ili vojne);
 - 4) da li je bilo u posedu privatnog lica u području nadležnosti te države; ili
 - 5) izvezeno iz te države.
- c) Ukoliko se oružje ne može pronaći u nacionalnoj evidenciji, osoba za kontakt bi trebalo da razmotri mogućnosti da je
 - 1) oružje nelegalno proizvedeno u toj državi, ili
 - 2) nelegalno ušlo u tu državu.
- d) Ako se sumnja da je dotično oružje
 - 1) preusmereno dok je bilo u nacionalnoj nadležnosti, ili

- 2) nelegalno proizvedeno u okviru nacionalne nadležnosti, trebalo bi sprovesti istragu u cilju
 - 3) utvrđivanja tačke u vremenu i prostoru kada je oružje preusmereno ili nelegalno proizvedeno,
 - 4) krivičnog gonjenja lica odgovornih za to preusmeravanje ili nelegalnu proizvodnju, i
 - 5) preduzimanja koraka kako bi se obezbedilo da ne dođe do sličnih diverzija ili nelegalne proizvodnje u budućnosti, između ostalog jačanjem nacionalnih zakonodavnih i regulatornih okvira.
- e) Ukoliko se, s druge strane, sumnja da je dotično oružje
- 1) preusmereno nakon što je napustilo područje nadležnosti te države (npr. nakon izvoza), i/ili
 - 2) ušlo u dotičnu državu na nezakonit način,

Nacionalna osoba za kontakt za praćenje oružja bi trebalo da uputi međunarodni zahtev za praćenje oružja u skladu sa tačkom 8.1.

7.7.2 Posebne procedure

Posebne procedure za praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja preko lokalne evidencije zavisice od prirode nacionalnih infrastruktura za praćenje oružja. Osoba za kontakt u državi koja vodi centralizovanu evidenciju će obično započeti proces praćenja konsultovanjem tog centralizovanog sistema.

Osoba za kontakt u državi koja ne vodi centralizovanu evidenciju trebalo bi prvo da utvrdi koju evidenciju je potrebno konsultovati (tj. da li evidenciju koju vode zvanične državne agencije ili privatni proizvođači i prodavci) i potom da zatraži informacije potrebne za praćenje oružja od odgovarajućeg državnog ili nedržavnog tela.

7.7.3 Lokalne operacije praćenja kao odgovor na međunarodne zahteve za praćenje oružja

Procedure iz ove tačke trebalo bi takođe primeniti prilikom sprovođenja lokalnih operacija praćenja kao odgovor na međunarodne zahteve.

8 Međunarodni zahtevi za praćenje oružja

8.1 Podnošenje međunarodnog zahteva za praćenje oružja

Međunarodne zahteve za praćenje oružja u pisanoj formi upućuje nacionalna osoba za kontakt jedne države nacionalnoj osobi za kontakt za praćenje oružja u državi u čijoj se nadležnosti oružje nalazilo, prema rezultatima praćenja oružja na nacionalnom nivou. Počevši od najnovijih ka starijim informacijama, to može biti

- a) država u koju je oružje izvezeno, ukoliko je primenjivo (na osnovu nacionalne evidencije);
- b) država koja je poslednji put uvezla oružje (što se vidi po uvoznim oznakama na oružju, ako postoje), ili
- c) država u kojoj je oružje proizvedeno (što se vidi po oznakama na oružju).

INTERPOL ili regionalne organizacije mogu olakšati podnošenje međunarodnog zahteva za praćenje (videti tačku 5).

8.2 Sadržaj međunarodnog zahteva za praćenje

8.2.1 Osnovne informacije

Međunarodni zahtev za praćenje oružja trebalo bi da sadrži

- a) informacije koje opisuju nezakonitu prirodu malokalibarskog ili lakog oružja, uključujući
 - 1) zakonsko obrazloženje njegove nezakonite prirode i,
 - 2) okolnosti pod kojima je oružje pronađeno;
- b) pravilnu identifikaciju oružja, u skladu sa tačkom 6;
- c) zahtev za izdavanje informacija o istoriji oružja dok se nalazilo u području nadležnosti države koja je primila međunarodni zahtev za praćenje oružja, uključujući informacije o
 - 1) poslednjem zakonskom vlasniku oružja, i
 - 2) okolnostima pod kojima je oružje postalo nezakonito (npr. krađa, gubitak, međunarodna diverzija, itd.); i
- d) namenu informacija koje se traže.

8.2.2 Dodatne informacije

Međunarodni zahtev za praćenje oružja trebalo bi takođe da sadrži dodatne informacije koje bi mogle biti od pomoći prilikom praćenja određenog komada oružja, npr. o količini, datumu i mestu gde je oružje pronađeno, o pojedincima koji su zadržani zajedno sa pronađenim oružjem, itd.

8.3 Odgovaranje na međunarodne zahteve za praćenje oružja

8.3.1 Potvrda prijema

Svaka država mora da potvrdi prijem međunarodnog zahteva za praćenje oružja. Potvrdu prijema trebalo bi poslati državi koja je poslala zahtev u roku od sedam dana od prijema zahteva.

8.3.2 Verifikacija potpunosti zahteva

Kada se dobije međunarodni zahtev za praćenje oružja, trebalo bi prvo proveriti da li je potpun, u skladu sa tačkom 8.2.

Zahtev koji ne sadrži informacije iz tačke 8.2 trebalo bi vratiti uz molbu da se kompletira svim neophodnim informacijama i ponovo pošalje. Ponovno dostavljanje zahteva za praćenje mora se potvrditi u skladu sa tačkom 8.3.1.

U slučaju da osoba za kontakt koja podnosi zahtev za praćenje navede da nije moguće dostaviti sve informacije iz tačke 8.2, pri čemu su dostavljene informacije dovoljne da bi zahtev za praćenje oružja imao relativne šanse da uspe, zahtev bi trebalo obraditi u skladu sa ovom tačkom.

8.3.3 Informacije koje se dostavljaju

8.3.3.1 Opšte informacije

U skladu sa tačkom 8.3.4.2, prilikom odgovaranja na međunarodni zahtev za praćenje oružja, država kojoj se upućuje zahtev dužna je da dostavi sve raspoložive informacije koje traži država koja ulaže

ISACS 05.31:2012(BCSM)V1.0

zahtev, a koje su relevantne za potrebe praćenja malokalibarskog i lakog oružja. U to spadaju informacije o

- a) poslednjem zakonskom vlasniku oružja, pre nego što je preusmereno na teritoriju te države; i
- b) okolnostima pod kojim je oružje postalo nelegalno (npr. krađa, gubitak, namerna diverzija itd.); ili
- c) primaocu oružja, ako je oružje legalnim putem izvezeno iz države.

8.3.3.2 U slučaju legalne proizvodnje ili uvoza

Ako je oružje o kome je reč zakonski proizvedeno u državi ili uvezeno u državu kojoj je dostavljen zahtev, odgovor na zahtev za praćenje može da obuhvati sledeće informacije

- a) potvrdu o proizvodnji ili uvozu;
- b) odgovarajuće informacije o proizvođaču ili uvozniku;
- c) datum proizvodnje ili uvoza; i
- d) bilo koje dodatne informacije koje bi mogle biti od pomoći u praćenju oružja.

PRIMER Dodatne informacije mogu biti skrivene ili druge identifikacione oznake, posebne karakteristike, datum tehničkog testiranja, podaci o organu koji je izvršio testiranje, itd.

8.3.3.3 U slučaju internog prenosa

Ako je oružje o kome je reč legalno preneseno u nadležnost države kojoj je dostavljen zahtev, odgovor na zahtev za praćenje može da obuhvati sledeće informacije

- a) datum prenosa;
- b) informacije o krajnjem primaocu(ima); i
- c) podatke o dozvoli(lama) za prenos, ako je primenljivo.

8.3.3.4 U slučaju izvoza

Ako je oružje o kojem je reč, izvezeno iz države kojoj je dostavljen zahtev, odgovor na zahtev za praćenje može da obuhvati sledeće informacije

- a) datum izvoza;
- b) država izvoznica;
- c) države tranzita (ako je primenljivo);
- d) krajnji primalac; i
- e) podaci o uvoznoj, izvoznoj i dozvoli za tranzit.

8.3.3.5 U slučaju internog preusmeravanja oružja

Ako je oružje o kome je reč preusmereno dok je bilo u nadležnosti države kojoj je dostavljen zahtev, odgovor na zahtev za praćenje može da obuhvati sledeće informacije

- a) potvrda i podaci o diverziji; i

- b) informacije o posljednjem zakonskom vlasniku oružja

Kada se radi o internom preusmeravanju, osoba za kontakt kojoj je upućen zahtev trebalo bi da naglasi da li je pokrenuta istraga o okolnostima pod kojima je oružje preusmereno, ili se predviđa takva istraga.

8.3.4 Vremenski rokovi

8.3.4.1 Opšte informacije

Na međunarodne zahteve za praćenje oružja mora se pravovremeno odgovoriti. Odgovori se dostavljaju u roku od 8 nedelja od prijema zahteva.

8.3.4.2 Kašnjenja i ograničenja

Država može da odloži ili ograniči sadržaj svog odgovora na međunarodni zahtev za praćenje oružja, ili može da odbije da pruži tražene informacije

- a) ukoliko bi se otkrivanjem tih informacija
 - 1) ugrozila tekuća krivična istraga, ili
 - 2) prekršio zakon o zaštiti poverljivih informacija;
- b) u slučaju da država koja dostavlja zahtev ne može garantovati poverljivost informacija; ili
- c) iz razloga nacionalne bezbednosti koji su u skladu sa Poveljom Ujedinjenih nacija.

Ograničenja upotrebe informacija sadržanih u odgovoru na međunarodni zahtev za praćenje oružja mogu značiti da se informacije

- d) otkrivaju samo nadležnim organima koje imenuje država koja dostavlja zahtev i/ili njihovi ovlašćeni službenici;
- e) mogu koristiti samo u svrhe praćenja nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja; ili
- f) ne smeju otkrivati drugim licima bez prethodnog odobrenja države koja dostavlja informacije.

Ako neka država kasni sa dostavljanjem informacija, ili pruža ograničeni odgovor na međunarodni zahtev za praćenje oružja, ili pak odbije da pruži tražene informacije iz razloga navedenih u pomenutim stavkama od (a) do (c), ona je dužna da obavesti državu koja je uputila zahtev o svojim razlozima za to. Država koja je uputila zahtev može potom tražiti pojašnjenje ovog obrazloženja.

Države bi trebalo da što manje ograničavaju upotrebu informacija sadržanih u odgovorima na međunarodne zahteve za praćenje, kako bi olakšale uspešno praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja.

8.4 Dobijanje odgovora na međunarodni zahtev za praćenje oružja

Država koja dobije odgovor na međunarodni zahtev za praćenje oružja (država koja podnosi zahtev) mora

- a) garantovati poverljivost informacija koje zahtev sadrži; i
- b) poštovati sva ograničenja koja postavi država koja odgovara na zahtev u pogledu upotrebe informacija koje zahtev sadrži (videti tačku 8.3.4.2).

Kada zbog zakonskih, ustavnih ili administrativnih razloga država koja podnosi zahtev ne može da ispoštuje stavke navedene pod a) i b), ona je dužna da, u trenutku podnošenja zahteva, o tome obavesti državu koja odgovara na zahtev.

9 Međunarodna saradnja i pomoć

9.1 Opšte informacije

Kada je to neophodno, države bi trebalo da zatraže saradnju drugih država i međunarodnu pomoć za izgradnju kapaciteta za praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja. Različiti vidovi saradnje i pomoći mogu se tražiti od drugih država, od međunarodnih i regionalnih organizacija i/ili od relevantnih nevladinih aktera.

Nacionalna osoba za kontakt zadužena za malokalibarsko i lako oružje može koristiti mehanizam „Sistem *povezivanje potreba i resursa*“ koji služi za podršku implementaciji Programa aktivnosti UN-a (PoA-ISS), www.poa-iss.org/matching u vezi sa praćenjem oružja.

Zahtevi za međunarodnu saradnju i pomoć u vezi sa praćenjem oružja mogu se uključiti u nacionalne izveštaje o sprovođenju Međunarodnog instrumenta za praćenje oružja, uz pomoć sredstava za izveštavanje dostupnih na veb-sajtu PoA-ISS – www.poa-iss.org/reporting.

Kad god je to moguće, trebalo bi pružiti traženu saradnju i pomoć. Ona može biti tehnička ili finansijska i može se pružati bilateralno ili multilateralno. U nastavku su dati primeri međunarodne saradnje i pomoći:

- a) unapređenje nacionalnih sistema vođenja evidencije o malokalibarskom i lakom oružju;
- b) opremanje i umrežavanje nacionalnih osoba za kontakt zaduženih za praćenje oružja;
- c) obučavanje nacionalnih osoba za kontakt za sprovođenje lokalnih i međunarodnih operacija praćenja oružja;
- d) obučavanje pripadnika službi za sprovođenje zakona da
 - 1) prepoznaju jedinstvene oznake na malokalibarskom i lakom oružju, i
 - 2) aktivno sarađuju sa INTERPOLOVIM Nacionalnim centralnim birooom u njihovoj državi (videti tačku 9.2.1); i
- e) prenos tehnologije koja olakšava praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja.

9.2 INTERPOL

9.2.1 Opšte informacije

Međunarodna kriminalistička policijska organizacija (INTERPOL) pruža dragocenu pomoć svojim državama članicama u praćenju malokalibarskog i lakog oružja korišćenog u krivičnim delima, između ostalog i pomoću:

- a) Referentne tabele za vatreno oružje;
- b) *Online* obuka za identifikaciju vatrene oružja;
- c) Sistema za praćenje vatrene oružja;
- d) Sistema za evidentiranje i praćenje nelegalnog oružja (iARMS)

- e) Mreže balističkih informacija; i
- f) „Narandžastih“ saopštenja.

Države članice INTERPOLA trebalo bi da što više koriste pomoć pri praćenju oružja i da obezbede da njihovi Nacionalni centralni biro, koji povezuju nacionalnu policiju sa globalnom mrežom INTERPOLA, budu u potpunosti operativni.

9.2.2 Referentna tabela vatrenog oružja

INTERPOLOVA referentna tabela vatrenog oružja (IFRT) omogućava istražitelju da pravilno identifikuje vatreno oružje, i time znatno povećava svoje šanse da utvrdi istoriju vlasništva nakon podnošenja zahteva za praćenje. IFRT sadrži više od 250.000 odrednica o vatrenom oružju, detaljne opise i preko 57.000 slika visokog kvaliteta. Operativni jezici su engleski i francuski, a ova tabela se redovno ažurira uz pomoć podataka koje dostavlja Kanadska kraljevska konjička policija.

9.2.3 Online obuke za identifikaciju vatrenog oružja

INTERPOLOVA obuka za identifikaciju vatrenog oružja ima za cilj da upozna korisnike sa sastavom, sklopom, načinom funkcionisanja i identifikacijom svih tipova vatrenog oružja: odnosno, da im pruži znanje koje je od presudnog značaja za bilo kakvu istragu koja obuhvata vatreno oružje. Ova obuka se sastoji od nekoliko modula i nalazi se na INTERPOLOVOM veb-sajtu sa ograničenim pristupom.

9.2.4 Sistem praćenja vatrenog oružja

INTERPOLOV sistem praćenja vatrenog oružja (ITFS) je sredstvo međunarodne komunikacije koje omogućava istražitelju da zatraži informaciju o istorijatu vlasništva nekog komada oružja od zemlje proizvodnje ili zemlje poslednjeg uvoza. Ovaj sistem stoji na raspolaganju svim državama članicama INTERPOLA preko INTERPOLOVOG bezbednog globalnog sistema policijske komunikacije, I-24/7.

NAPOMENA INTERPOL je uveo IFTS potvrđujući time potrebu policije da dobije sredstvo za borbu protiv nasilja počinjenog vatrenim oružjem, kao što se navodi u Programu aktivnosti UN-a, i kao vid podrške državama članicama u ispunjavanju njihovih obaveza prema Međunarodnom instrumentu za praćenje oružja.

9.2.5 Evidencija o nelegalnom oružju i sistem upravljanja informacijama o praćenju oružja (iARMS)

Prepoznavši potrebu za brzom i pouzdanom razmenom ključnih informacija nadležnih organa za sprovođenje zakona, INTERPOL razvija globalni arhiv podataka koji će biti dostupan njegovim državama članicama za potrebe izrade izveštaja i podnošenja upita o izgubljenom, ukradenom, krijumčarenom ili vatrenom oružju koje je predmet nezakonite trgovine, pod nazivom „Sistem za evidentiranje i praćenje nelegalnog oružja“ (iARMS). Ovlašćeni korisnici će imati mogućnost da šalju upite u sistem iARMS i da odmah utvrde da li je neki komad oružja koje su zaplenili prijavljen INTERPOLU od strane neke druge države članice.

NAPOMENA INTERPOL očekuje da će iARMS postati operativan početkom 2013. godine, kada će zameniti INTERPOLOV Sistem za praćenje vatrenog oružja.

9.2.6 Mreža balističkih informacija

Svako vatreno oružje ostavlja jedinstvene mikroskopske oznake na površini ispaljenih metaka i čaura; drugim rečima, na osnovu balističkog otiska može se identifikovati oružje iz kojeg je ispaljeno neko zrno. INTERPOLOVA mreža balističkih informacija (IBIN) je prva platforma za međunarodnu razmenu i poređenje balističkih podataka širokih razmera.

Države članice INTERPOLA ili teritorije koje imaju tehnologiju za Integrirani balistički identifikacioni sistem (IBIS) mogu učestvovati u IBIN-u. Države članice INTERPOLA koje nemaju IBIS tehnologiju mogu takođe učestvovati u IBIN kada se istražuju visoko profilisana krivična dela kroz prilagođeni proces koji koordinira Generalni sekretarijat INTERPOLA.

NAPOMENA INTERPOL predviđa da će analiza razmenjenih balističkih podataka pomoći u detekciji maršuta kojom putuje krijumčareno vatreno oružje i da će pružiti policiji dragocene informacije o krijumčarima vatrenog oružja i drugim nasilnim kriminalcima.

9.2.7 Narandžasta saopštenja

Narandžasta saopštenja su sredstvo koje INTERPOL koristi da bi upozorio policiju, javne institucije i druge međunarodne organizacije o potencijalnoj pretnji koju predstavlja prikriveno vatreno oružje, paket-bombe i druge opasne materije, kao i o slučajevima bekstva opasnih kriminalaca. Narandžasto saopštenje predstavlja upozorenje o oružju u slučajevima kada se veruje da će to pomoći organima za sprovođenje zakona i pripadnicima organa bezbednosti da utvrde o kakvoj se pretnji radi, što inače ne bi bilo moguće u normalnim okolnostima.

9.3 Regionalne organizacije

Država koja nije članica INTERPOLA, već neke regionalne organizacije koja koordinira praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja trebalo bi da iskoristi pomoć koju joj pruža ta regionalna organizacija.

PRIMER Ekonomskoj zajednici zapadnoafričkih država (ECOWAS) povereno je da pruža pomoć državama članicama u praćenju nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja. Država članica ECOWAS-a može zatražiti od Komisije ECOWAS-a da započne i sprovede međunarodnu operaciju praćenja u njeno ime. Drugi primeri regionalnih organizacija koje sprovode aktivnosti u vezi sa praćenjem nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja su EUROPOL i Radna grupa za organizovani kriminal u regionu Baltičkog mora (posebno program „Crossfire“).

9.4 Istrage o slučajevima kršenja embargo UN-a na oružje

U kontekstu praćenja malokalibarskog i lakog oružja, neophodno je pružiti svaki vid saradnje panelima UN-a koji su dobili ovlašćenje od Saveta bezbednosti UN-a da istražuju potencijalne slučajeve kršenja embarga na oružje.

9.5 Nevladini akteri

Nevladini akteri mogu obezbediti dragocenu saradnju i pomoć u izgradnji nacionalnih kapaciteta za praćenje nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja, npr. organizovanjem obuke za pravilnu identifikaciju malokalibarskog i lakog oružja. Istraživanja koja sprovode nevladini akteri mogu takođe otkriti prethodno nepoznate slučajeve preusmeravanja oružja, koji se zatim mogu pratiti i istraživati.

9.6 Razmena informacija

Razmena informacija na međunarodnom nivou u okviru operacija praćenja može olakšati identifikaciju tačaka preusmerenja i opštih obrazaca krijumčarenja. U tom pogledu mogu biti korisne sledeće vrste informacija:

- a) nacionalni ovlašćeni proizvođači malokalibarskog i lakog oružja, posrednici u prometu i prodavci oružja;
- b) sistemi obeležavanja i tehnike koje se koriste za obeležavanje malokalibarskog i lakog oružja prilikom proizvodnje i uvoza;
- c) način sakrivanja i prenošenja, i maršute koje koriste kriminalci za transport nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja, kao i preporučeni metodi za otkrivanje skrivenog nelegalnog oružja;
- d) prenos malokalibarskog i lakog oružja (informacije o nacionalnim zakonodavstvu, postojećoj praksi i kontrolama, itd.); i

- e) prakse u vezi sa postojećim državnim zalihama (tj. upravljanje zalihama, bezbednost zaliha, višak zaliha, gubitak, krađa ili uništavanje).

10 Izveštavanje o sprovođenju mera praćenja

10.1 Učestalost izveštavanja

Nacionalni izveštaji u kojima je detaljno opisano angažovanje na planu sprovođenja Međunarodnog instrumenta za praćenje oružja se podnosi na svake dve godine generalnom sekretaru UN-a, preko Kancelarije UN-a za pitanja razoružanja. Ovi izveštaji mogu biti deo nacionalnih izveštaja o sprovođenju Programa aktivnosti UN-a.

Sredstvo izveštavanja koje se može preuzeti iz Sistema podrške implementaciji Programa aktivnosti UN-a (PoA-ISS), na veb-sajtu www.poa-iss.org/reporting - može se koristiti u svrhe izveštavanja kako u pogledu Međunarodnog instrumenta za praćenje oružja tako i u pogledu Programa Aktivnosti UN-a.

10.2 Sadržaj izveštaja

Nacionalni izveštaji o praćenju nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja trebalo bi da sadrže

- a) podatke o nacionalnoj osobi(bama) kontakt zaduženoj za praćenje oružja;
- b) detaljan opis nacionalnog angažovanja na planu sprovođenja Međunarodnog instrumenta za praćenje oružja;
- c) nacionalna iskustva u oblasti praćenja nelegalnog malokalibarskog i lakog oružja, uključujući
 - 1) glavne izazove,
 - 2) procenat izdatih i primljenih međunarodnih zahteva za praćenje koji su
 - dobili pravovremen odgovor, u skladu sa tačkom 8.3.4,
 - pružili uspešne tragove (tj. utvrđena je tačka preusmeravanja oružja), i
 - se završili krivičnim gonjenjem okrivljenih;
- d) mere koje se preduzimaju kako bi se nacionalni sistem praćenja oružja osposobio da pruži pravovremene i pouzdane lokalne tragove i da se u okviru njega podnose međunarodni zahtevi za praćenje oružja i da se odgovara na njih;
- e) informacije o nacionalnim praksama obeležavanja malokalibarskog i lakog oružja prilikom njihove proizvodnje i uvoza; i
- f) mere preduzete na planu međunarodne saradnje i pomoći u praćenju oružja, uključujući, u zavisnosti od slučaja
 - 1) međunarodnu saradnju i/ili pomoć koja se pruža i/ili prima;
 - 2) prioritetne potrebe za pružanjem pomoći; i
 - 3) vidove pomoći i saradnje koji se mogu ponuditi u cilju izgradnje nacionalnih kapaciteta za praćenje oružja.

Bibliografija

Ujedinjene nacije

1. UN. *Report of the Group of Governmental Experts on the feasibility of developing an international instrument to enable States to identify and trace, in a timely and reliable manner, illicit small arms and light weapons*. UN document A/58/138. New York: United Nations, 2003.
2. UNDP. *How to Guide: Small Arms and Light Weapons Legislation*. Geneva: United Nations Development Programme, 2008.
3. UNIDIR. GREENE, O., SCHÜTZ, F. et al. *The Scope and Implications of a Tracing Mechanism for Small Arms and Light Weapons*. Geneva: United Nations Institute for Disarmament Research (UNIDIR) and the Small Arms Survey, 2003.
4. UNIDIR. BATCHELOR, P. and MCDONALD, G. *Too close for comfort: an analysis of the UN tracing negotiations*. Disarmament Forum, no. 4, 2005, pp. 39-47. Geneva: United Nations Institute for Disarmament Research, 2005.
5. UNODC. *Legislative Guides for the Implementation of the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime and the Protocols Thereto*. New York: United Nations Office on Drugs and Crime, 2004.

Dodatni izvori

6. ANDERS, H. Following the lethal trail: identifying the source of illicit ammunition. In PÉZARD, S. and ANDERS, H. (eds.) *Targeting Ammunition: a primer*. Geneva: Small Arms Survey, 2006, p. 207-27.
7. ASHKENAZI, M., BEECK, C. and ISIKOZLU, E. (eds.) *Tresa-Module. Marking and Tracing Small Arms and Light Weapons (SALW)*. Bonn: Bonn International Center for Conversion, 2008.
8. BERKOL, I. *Draft Convention on marking, registration and tracing of small arms and light weapons*. Brussels: GRIP Report 2004/4.
9. BERKOL, I. *Marking and Tracing of Small Arms and Light Weapons: Implementing Existing Instruments*. OSCE document FSC.NGO/4/08. Vienna: OSCE, 2008.
10. BEVAN, J. Conventional Ammunition Tracing. In BEVAN, J. (ed.). *Conventional Ammunition in Surplus*. Geneva: Small Arms Survey, 2008, p. 42-48.
11. BEVAN, J. Revealing provenance: weapons tracing during and after conflict. In *Small Arms Survey 2009: Shadows of War*. Oxford: Oxford University Press, 2009, p. 107-33.
12. CONTROL ARMS. *Tracking Lethal Tools: Marking and Tracing Arms and Ammunition*. London: Control Arms Campaign (Amnesty International, Oxfam International, and International Action Network on Small Arms), 2005.
13. MCDONALD, G. Connecting the dots: the international tracing instrument. In *Small Arms Survey 2006: Unfinished Business*. Oxford: Oxford University Press, 2006, p. 95-117.
14. SMALL ARMS SURVEY. *Ammunition Tracing Kit: Protocols and procedures for recording small-caliber ammunition*. Geneva: Small Arms Survey, 2008.
15. STOTT, N. and MEEK, S. *Ready, Set, Trace: Making Progress in Tracking Illegal Arms*. African Security Review 12(2), 2003, pp. 27-34.

United Nations Coordinating Action on Small Arms (CASA)
International Small Arms Control Standards (ISACS) Inter-Agency Support Unit
support@smallarmsstandards.org | www.smallarmsstandards.org